

Na temelju članka 8 stavak (1) točka k) i članka 16 stavak (1) Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07) i članka 61 stavak 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), ravnatelj Državne regulativne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost donosi:

**PRAVILNIK
O DRŽAVNOM REGISTRU OSOBA IZLOŽENIH IONIZIRAJUĆEM ZRAČENJU**

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Poglavlje I. Opće odredbe

Članak 1.
(Predmet)

Ovim pravilnikom se propisuje uspostavljanje i održavanje Državnog registra osoba izloženih ionizirajućem zračenju (u daljnjem tekstu: registar), klasifikacija izvora zračenja za potrebe registra, razine registracija doza za unos u registar, podatci o monitoringu individualne ekspozicije, kao i druga pitanja od značaja za profesionalnu ekspoziciju.

Članak 2.
(Definicije)

Termini i izrazi koji se koriste u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) *Državni registar osoba izloženih ionizirajućem zračenju*: Državni registar osoba izloženih ionizirajućem zračenju kojim se realizuje sustav podataka o individualnom radiološkom monitoringu radnika u Bosni i Hercegovini i koji vodi Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Agencija);
- b) *Efektivna doza (E)*: Zbroj težinskih ekvivalentnih doza u svim tkivima i organima tijela od unutarnje i vanjske ekspozicije;
- c) *Ekspozicija*: Čin izlaganja ili stanje izloženosti ionizirajućem zračenju emitiranom izvan tijela (vanjska ekspozicija) ili unutar tijela (unutarnja ekspozicija);
- d) *Granica doze*: Maksimalne vrijednosti doza koje su rezultat ekspozicije profesionalno izloženih lica, osoba na obuci, studenata i stanovništva;
- e) *Izloženi radnik*: Osoba profesionalno izložena ionizirajućem zračenju, koja radi za sebe ili poslodavca, koja je subjekt ekspozicije na radu kod obavljanja određene djelatnosti i koja može primiti doze koje su više od granica doza za ekspoziciju stanovništva;
- f) *Kontrolirana zona*: Zona koja podliježe posebnim pravilima za potrebe zaštite od ionizirajućeg zračenja ili sprečavanja širenja radioaktivne kontaminacije i kojoj je pristup kontroliran;
- g) *Osoba na obuci*: Osoba koja se osposobljava ili obučava kod nositelja autorizacije u svrhu stjecanja određenih vještina;
- h) *Osoba odgovorna za zaštitu od zračenja*: Osoba tehnički kompetentna u oblasti zaštite od zračenja, relevantnog za datu vrstu djelatnosti, da nadzire i primjenjuje mjere zaštite od zračenja;
- i) *Monitoring*: Sustavno mjerenje razine doze ili razina kontaminacije povezanih sa ekspozicijom ili radioaktivnom kontaminacijom i interpretacija rezultata;
- j) *Nadgledana zona*: Zona koja se nadzire radi zaštite od ionizirajućeg zračenja;

- k) *Razina registracije*: Razina doze, ekspozicije i unosa iznad koje se vrijednosti doze, ekspozicije i unosa za profesionalno izloženu osobu unose u registar;
- l) *Nositelj autorizacije*: Pravna osoba odgovorna na temelju zakona za obavljanje djelatnosti sa izvorima zračenja i djelatnosti tehničkih servisa;
- m) *Personalni dozni ekvivalent $H_p(d)$* : Ekvivalentna doza na mekim tkivima na odgovarajućoj dubini d ispod određene tačke na tijelu; naziv za jedinicu personalnog dozno ekvivalenta je sivert (Sv);
- n) *Profesionalna ekspozicija*: Izlaganje radnika, osoba na obuci i studenata tijekom rada;
- o) *Tehnički servis za individualni monitoring*: Dozimetrijski servis autoriziran od strane Agencije za poslove umjeravanja, određivanja ili tumačenja rezultata individualnog monitoringa, ili za mjerenje radioaktivnosti u ljudskom tijelu ili u biološkim uzorcima, ili za procjenu doze;
- p) *Unos*: Ukupna aktivnost radionuklida koji se unose u tijelo iz vanjske okoline;
- q) *Vanjski radnik*: Svaki izloženi radnik koji nije zaposlen kod nositelja autorizacije odgovornog za kontrolirane i nadgledane zone, ali koji vrši aktivnosti u tim zonama, uključujući i osobe na obuci i studente.

Poglavlje II. Odgovornosti nositelja autorizacije

Članak 3. (Evidencija)

Nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima ionizirajućeg zračenja mora voditi evidenciju o rezultatima individualnog radiološkog monitoringa za svakog radnika kategorije A, kao i za svakog radnika kategorije B kada se takav monitoring zahtijeva.

Članak 4. (Dostava podataka)

Nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima ionizirajućeg zračenja mora dostavljati Agenciji podatke za registar u skladu sa ovim pravilnikom.

Članak 5. (Informiranje)

Nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima ionizirajućeg zračenja mora:

- a) osigurati da je radnik informiran o rezultatima individualnog radiološkog monitoringa;
- b) informirati radnike da će rezultati individualnog radiološkog monitoringa, lični podatci o radniku koji je subjekt tog monitoringa i podatci o zdravstvenom nadzoru radnika biti dostavljeni Agenciji u cilju vođenja sustava podataka za individualni radiološki monitoring.

Poglavlje III. Odgovornosti Agencije i tehničkog servisa

Članak 6. (Odgovornosti Agencije)

- (1) Agencija je odgovorna za uspostavljanje, vođenje i održavanje registra.
- (2) Agencija može provjeravati dostavljene podatke o individualnom radiološkom monitoringu i u slučaju potrebe vršiti ispravku dostavljenih podataka.

- (3) Agencija je dužna voditi evidenciju o ispravljenim podacima individualnog radiološkog monitoringa.
- (4) Agencija je dužna koristiti informacije iz registra sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Članak 7.
(Odgovornosti tehničkog servisa)

- (1) Individualni radiološki monitoring i kontrola vanjske i unutarnje ekspozicije radnika moraju biti provedeni od strane tehničkog servisa za individualni radiološki monitoring koji je autoriziran od strane Agencije.
- (2) Tehnički servis iz stavka (1) ovog članka mora dostaviti Agenciji sljedeće podatke za registar:
 - a) metodu koju koristi za određivanje doze zračenja;
 - b) izvješće o mjerenju individualnih doza.
- (3) Podatci o individualnom radiološkom monitoringu koji se dostavljaju u registar moraju biti u skladu sa člankom 10 ovog pravilnika.
- (4) Podatci iz stavka (3) ovog članka se dostavljaju na način koji definira Agencija, u roku od 30 dana, nakon svakog očitavanja individualnih dozimetara.
- (5) Podatci se u slučaju registriranja neuobičajeno visokih individualnih doza dostavljaju Agenciji bez odlaganja.
- (6) Tehnički servis za zdravstveni nadzor osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju dostavlja podatke o zdravstvenom nadzoru radnika Agenciji za potrebe registra najkasnije u roku od sedam dana nakon izvršenog zdravstvenog pregleda radnika.

DIO DRUGI – SUSTAV PODATAKA U REGISTRU

Članak 8.
(Opći uvjeti)

- (1) Registar mora sadržavati podatke o:
 - a) identitetu radnika;
 - b) zdravstvenom nadzoru radnika;
 - c) nositelju autorizacije u kojem je radnik zaposlen i, u slučaju vanjskih radnika, poslodavca radnika;
 - d) rezultatima individualnog radiološkog monitoringa izloženog radnika.
- (2) Podatke za registar iz alineja (a) i (c) iz stavka (1) ovog članka mora dostavljati nositelj autorizacije, a podatke iz alineja (b) i (d) mora dostavljati autorizirani tehnički servis.

Članak 9.
(Podatci)

Podatci koji moraju biti uključeni u sistem podataka za registar su:

(a) Podatci o identitetu radnika, koji moraju sadržavati:

- 1) Prezime;
- 2) Ime;
- 3) Spol;
- 4) Datum rođenja;
- 5) Državljanstvo;
- 6) Jedinstveni identifikacijski broj dodijeljen od strane Agencije.

(b) Podatci o zdravstvenom nadzoru radnika, koji moraju sadržavati:

- 1) Medicinsku klasifikaciju radnika (sposoban, sposoban pod određenim uvjetom /uvjetima/ i preporukom);
- 2) Informaciju o restrikcijama u radu sa zračenjem;
- 3) Datum posljednjeg zdravstvenog pregleda;
- 4) Naziv tehničkog servisa za zdravstveni nadzor osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju;
- 5) Razdoblje važenja posljednjeg zdravstvenog pregleda.

(c) Podatci o nositelju autorizacije, koji moraju sadržavati:

- 1) Naziv;
- 2) Adresu;
- 3) Jedinstveni identifikacijski broj nositelja autorizacije.

(d) Podatci o zaposlenju radnika, koji moraju sadržavati:

- 1) Naziv, adresu i jedinstveni identifikacijski broj poslodavca;
- 2) Datum početka individualnog radiološkog monitoringa i, gdje je to moguće, datum završetka monitoringa;
- 3) Kategorizaciju radnika (A ili B);
- 4) Zanimanje (sukladno važećoj klasifikaciji zanimanja Bosne i Hercegovine);
- 5) Izvor zračenja koji uzrokuje ekspoziciju radnika (vanjsku i/ili unutarnju) u skladu sa klasifikacijom izvora zračenja za potrebe registra iz Aneksa II, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

(e) Rezultati individualnog radiološkog monitoringa radnika izloženih radnika:

- 1) Zvanični upis doze (godina; efektivna doza u mSv, u slučaju neuniformne ekspozicije, ekvivalentne doze u različitim dijelovima tijela u mSv i u slučaju unosa radionuklida, očekivana efektivna doza u mSv);
- 2) Naziv tehničkog servisa za individualni radiološki monitoring koji je izvršio određivanje doza.

Članak 10.

(Razine i klasifikacija)

- (1) Veličine, jedinice i razine registracije koji se evidentiraju u registru moraju biti dostavljeni u registar u skladu sa Aneksom 1 i tablicom 1, koji su sastavni dio ovog pravilnika.

- (2) Klasifikacija izvora zračenja za potrebe registra data je u Aneksu 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 11.

(Izještavanje o podacima iz registra)

- (1) Radnik čiji se podatci nalaze u registru može dobiti na uvid te podatke, kao i izvod tih podataka.
- (2) Detalji o ekspoziciji radnika mogu se bez dozvole radnika dostaviti tehničkom servisu za zdravstveni nadzor osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju i nositelju autorizacije.
- (3) Za izdavanje tražene informacije potrebno je Agenciji dostaviti zahtjev u pisanom obliku. Informacija se dostavlja podnositelju zahtjeva u pisanom obliku.

Članak 12.

(Sankcije)

Pravna osoba koja ne postupa po odredbama ovog pravilnika bit će sankcionirana u skladu sa zakonima i propisima.

DIO TREĆI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

(Dostavljanje podataka Agenciji)

Za potrebe uspostavljanja registra, nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima ionizirajućeg zračenja mora u roku od 60 dana nakon stupanja na snagu ovog pravilnika dostaviti Agenciji:

- a) ime i prezime kontakt osobe iz nositelja autorizacije za suradnju sa Agencijom po pitanju uspostavljanja registra;
- b) ime i prezime kontakt osobe iz tehničkog servisa za suradnju sa Agencijom po pitanju uspostavljanja registra;
- c) podatke navedene u članku 9 točke a), b), c) i d) ovog pravilnika;
- d) podatke za prethodnu godinu navedene u članku 9 točka e) ovog pravilnika.

Članak 14.

(Usklađivanje poslovanja)

Nositelj autorizacije mora uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog pravilnika u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja pravilnika u „Službenom glasniku BiH“.

Članak 15.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu u roku od osam dana nakon dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

ANEKSI

ANEKS 1. Veličine, jedinice i razine registracije doza koji se unose u Državni registar osoba izloženih ionizirajućem zračenju

- Doze koje su u svezi s vanjskom ekspozicijom moraju biti dostavljene u Državni registar osoba izloženih ionizirajućem zračenju korištenjem veličina personalnog doznog ekvivalenta Hp(10) i Hp(0.07).
- Personalni dozni ekvivalent za neutronske Hp(n) zračenje mora se dostavljati odvojeno od Hp(10) za fotonsko zračenje.
- Doza za prste i druge dijelove ruke mora se dostavljati kao personalni dozni ekvivalent Hp(0.07).
- Doza za leću se određuje korištenjem personalnog doznog ekvivalenta za mjerenje doze za očne leće Hp(3).
- Doze određene računskim putem moraju biti dostavljene korištenjem veličine efektivna doza E.
- Doze od unutarnje ekspozicije zračenju moraju biti dostavljene korištenjem veličine očekivane doze ili ekvivalentne doze na tiroidi.
- Doze se moraju izražavati u milisivertima (mSv) sa dvije decimale.
- Doze koje su niže od razine registracije registriraju se kao 0.00 mSv.
- Razina registracije za efektivnu dozu od vanjske ekspozicije dobijene proračunom iznosi 0.10 mSv.
- Razine registracije za očekivanu efektivnu dozu od unutarnje ekspozicije iznosi 0.10 mSv.
- Razina registracije za ekvivalentnu dozu za tiroidu iznosi 2.00 mSv.
- Razine registracije za mjerenja vanjske ekspozicije su date u tablici 1.

Tablica 1: Razine registracije (vanjska ekspozicija)

Veličina	Razina registracije (mSv)	
	Razdoblje monitoringa od 1 mjesec	Razdoblje monitoringa od 3 mjeseca
Personalni dozni ekvivalent Hp(10) (fotonsko zračenje)	0.10	0.30
Personalni dozni ekvivalent Hp(10) (neutronske zračenje)	0.20	0.60
Personalni dozni ekvivalent Hp(0.07)	1.00	3.00
Doza za prste ruke Hp(0.07)	1.00	3.00
Doza za očnu leću Hp(3)	1.00	3.00

ANEKS 2. Klasifikacija izvora zračenja za potrebe registra

KLASIFIKACIJA IZVORA ZRAČENJA ZA POTREBE REGISTRA

Izvori koji uzrokuju vanjsku ekspoziciju:

1. X zračenje;
2. Zatvoreni izvori;
3. Otvoreni izvori.

Izvori koji uzrokuju unutarnju ekspoziciju:

1. Radioaktivne tvari.